

ВИКОРИСТАННЯ ДИСТАНЦІЙНОЇ СИСТЕМИ MOODLE ДЛЯ ОПТИМІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ У ВИЩІЙ ШКОЛІ

О. В. Авдєєв

ДВНЗ “Тернопільський державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського МОЗ України”

USING THE REMOTE SYSTEM MOODLE FOR OPTIMIZATION OF EDUCATIONAL PROCESS IN HIGHER SCHOOL

O. V. Avdieiev

SHEI “Ternopil State Medical University by I. Ya. Horbachevsky of MPH of Ukraine”

У статті проаналізовані різні варіанти реалізації дидактичних принципів контролю при використанні навчальної системи MOODLE.

The article analyzes various options for implementation of the didactic principles of control when using the learning system MOODLE.

Вступ. Для повноцінної й ефективної навчальної діяльності важливим є правильно спланований, систематичний, повноцінний і структурований контроль засвоєних знань, умінь і навичок студентів, який має відповідати загальнодидактичним вимогам організації контролюючих дій. Одним із найбільш ефективних засобів контролю є інформаційні технології (ІТ) [1, 2].

На даний час існує безліч можливостей використання ІТ для вдосконалення, інтенсифікації і оптимізації навчального процесу у вищій школі. Дослідженнями та впровадженням такого вигляду інновацій займається багато педагогів-дослідників [3, 4].

Аналізуючи можливості підвищення якості традиційного навчання, було виявлено, що одним з оптимальних шляхів є впровадження дистанційних форм організації навчальної діяльності, оскільки це надає зручності, гнучкості, мобільності і швидкості навчальному процесу [1, 5].

Асиміляція стаціонарної та дистанційної форм навчання розглядається на міжнародному рівні, починаючи з кінця ХХ століття, і її актуальність постійно зростає. Як стверджують педагоги-практики, використання таких змішаних форм навчання (blended learning) допомагає здолати просторові і тимчасові бар'єри в навчальному процесі, дає можливість реалізувати індивідуальне і групове навчання. Це створює передумови для використання найбільш ефек-

тивних і зручних комп'ютерних систем, сприяє формуванню у майбутніх фахівців методичних умінь ефективно здійснювати в майбутньому дистанційну підтримку при вивченні певної дисципліни. Як один з варіантів згаданої асиміляції форм дистанційного і стаціонарного навчання пропонуємо використання електронного навчального середовища дистанційної освіти MOODLE (Modular Object-Oriented Dynamic Learning Enviroment) [1, 2].

Основна частина. Виходячи з основних можливостей даного вигляду ІТ, має місце можливість урізноманітнити контроль, прискорити контрольно-оцінювальний компонент, автоматизувати зворотний зв'язок, контролювати самостійну роботу студента і тому подібне. Для того щоб контроль відповідав усім тим вимогам, необхідно забезпечити його відповідність багатьом параметрам і характеристикам. У першу чергу, це відповідність загальнодидактичним принципам контролю засвоєних знань, умінь і навичок, таких, як: планованість, систематичність, системність, об'єктивність, гласність, ясність, відкритість, економічність, доступність, диференційованість, індивідуальність, тематичність, єдність вимог, повнота і глибина засвоєння знань, умінь і навичок, масовість, простота, дієвість, доброзичливість. Завдяки використанню системи електронного навчання MOODLE реалізація перерахованих принципів стає повністю можливою і реальною. Наприклад, принцип планованості буде забезпечений через структурованість самого електронного курсу і можливість при реда-

гуванні викладачем встановлювати відкритий режим лише для тих елементів курсу, які є актуальними під час проходження того або іншого тематичного модуля, не відволікаючи увагу студента від незапланованих дій.

Для дотримання принципу систематичності в межах системи MOODLE викладач має можливість систематизувати контрольні заходи відповідно до структури навчального процесу, вносити і виключати певні контрольні дії, змінювати послідовність за потреби, завдяки функції перенесення елементів курсу в режимі редагування тощо.

Розглядаючи принцип системності, під яким ми розуміємо регулярність і дієвість контрольних оцінних дій, в MOODLE є можливість проконтролювати, наскільки регулярними, якісними є дії студентів, і своєчасно діагностувати продуктивність їх роботи.

Об'єктивність контролю забезпечується за рахунок автоматизованої системи оцінки. Таким чином, відповідальність за об'єктивне ставлення до студента частково знімається з викладача. Наприклад, виконавши тест, студент має можливість переглянути свою виконану роботу з набраною кількістю балів за кожну відповідь. Якщо студент відповів правильно з першого разу, він набирає максимальну кількість балів за питання; якщо було здійснено ним декілька спроб, або студент скористався підказками, кількість балів за питання зменшується. Всі дані трансформуються в журнал оцінок, доступ до якого є вільним для кожного студента. Таким чином, чинник суб'єктивного ставлення до студента зводиться до мінімуму. Принцип гласності, ясності та відвертості реалізується за рахунок вільного доступу до системи MOODLE і перегляду всіх компонентів електронного курсу, як навчальних, так і контрольних оцінюючих, що також забезпечує можливість реалізації повноцінної педагогічної діагностики.

Економічність є однією із особливостей електронного навчання, наприклад, це винесення певних контрольних заходів на самостійну діяльність студентів, і відповідно, оцінювання під час зворотного зв'язку, що надає викладачеві інформацію про його результативність. Доступність контролю в системі MOODLE забезпечується стандартною можливістю доступу в INTERNET.

Принцип диференційованого контролю стає можливим внаслідок розміщення контрольних дій згідно з рівнем успішності студента і відповідним автоматичним оцінюванням, що спрощує для викладача сам процес диференціації контролю.

Принцип індивідуальності реалізується за багатьма параметрами: індивідуальна необхідність повтор-

ного проходження контрольних дій, необхідність диференційованих завдань, необхідність індивідуального коментування певних помилок у контрольних заходах, можливість організації індивідуальних завдань як частини самостійної роботи студента тощо.

Для об'єктивізації контролю в системі MOODLE технічно можуть бути використані індивідуалізовані завдання. Цей різновид контрольних дій передбачає виконання певного завдання, що відображується на відповідній сторінці електронного курсу в системі MOODLE, способом складання або завантаження файлів якого-небудь формату чи навіть каталога файлів або складання текстової відповіді в локальному текстовому редакторі, можливо, з графічними елементами, фото або схемами. Таким чином, відповіддю також може бути презентація, таблиця і т. п. Описаний вид контролю може бути використаний для написання твору, відповіді на дискусію й ін. Цей вигляд контролю має такі додаткові характеристики, як ліміт часу для виконання завдання, можливість коректувати власну відповідь після розміщення в системі, можливість посилати декілька відповідей.

Перераховані параметри викладач встановлює особисто, на власний розсуд. Варто відмітити, що окремим параметром цього контрольного заходу є "відповідь поза сайтом". Якщо встановити таку характеристику завданню, то, по суті, студент бачить обкреслену мету, а про результати своєї роботи звітує на аудиторному занятті або у вигляді подальшої роботи в системі, наприклад, виконуючи проект. Саме цей розділ дозволяє студентів брати участь у загальноуніверситетських програмах "Студентська наука і профорієнтаційне навчання" та "Студент – майбутній фахівець високого рівня кваліфікації".

Цей різновид контролю дозволяє використати максимальний кількісний еквівалент за виконане завдання (діапазон від 0 до 100 балів), що відображується в загальній відомості. За допомогою такого контролю викладач має можливість виставити завдання на групове обговорення, дискусію, повернути на коректування студентів і тому подібне, тим самим реалізувавши принцип індивідуального підходу.

Принцип тематичності здійснюється при розміщенні контрольних елементів курсу послідовно і відповідно до тем аудиторних занять. Єдність вимог забезпечується розміщенням відповідних нагадувань, коментарів відносно оцінної діяльності у вступному організаційному модулі і, зрозуміло, в автоматизованій системі вчення MOODLE.

Повноту і глибину засвоєного навчального матеріалу можливо відстежити при перегляді звітів про

діяльність окремих студентів або академічної групи в цілому, або окремо по кожному контрольному заходу, тобто залежно від мети такої діагностичної роботи.

Принцип масовості витриманий за рахунок загального доступу до електронного курсу його учасників і відповідними налаштуваннями електронних контрольних дій.

Принцип простоти реалізується при стандартному інтерфейсі самої електронної платформи MOODLE, наявності навчальної літератури про використання елементів MOODLE у ввідному організаційному модулі. Дієвість такого контролю підвищується за рахунок загального інтересу до впровадження ІТ у навчальний процес вищої школи і суспільної зацікав-

леності інформатизацією, що підтверджується нашими дослідженнями.

Доброзичливість контролю виявляється в наявності підбадьорюючих і похвальних коментарів при виконанні завдань, під час розміщення інформації на форумі, в якій проявляються індивідуальні потреби студента і тому подібне.

Висновок. Проведений аналіз можливостей реалізації загальнодидактичних принципів контролю в електронній платформі MOODLE підтверджує дієвість, актуальність і необхідність подальшого впровадження ІТ у навчальний процес вищої школи і буде використаний для подальшого педагогічного дослідження проблеми впровадження ІТ в контрольну оцінюючу діяльність у вищих навчальних закладах.

Список літератури

1. Ковальчук Л. Я. Комп'ютерні технології в медичній освіті / Л. Я. Ковальчук, В. П. Марценюк // Медична інформатика та інженерія. – 2008. – № 1. – С. 14–16.

2. Андреев А. В. Практика электронного обучения с использованием MOODLE / А. В. Андреев, С. В. Андреева, И. Б. Доценко. – Таганрог : ТТИ ЮФУ, 2008. – 146 с.

3. Белозубов А. В. Система дистанционного обучения MOODLE : учебно-методическое пособие / А. В. Белозубов, Д. Г. Николаев. – СПб., 2007. – 108 с.

4. Томіліна А. О. Готовність викладачів до використання інформаційних технологій при контролі й оцінюванні знань студентів з англійської мови / А. О. Томіліна // Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. – Луганськ : ЛНУ ім. Тараса Шевченка, 2012. – С. 140–146.

5. Томилина А. А. Реализация дидактических принципов контроля при использовании электронной платформы MOODLE / А. А. Томилина // Актуальные проблемы гуманитарных и естественных наук. – 2012. – № 12 (47). – С. 379–382.

Отримано 21.01.15